798/08

Den 28. maj 2008 blev i sag nr. 73.204:

xxxxxx xxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxx xx xxx
xxxx xxxxxxxxx x

mod

Lærernes Pension
Forsikringsaktieselskab
Tuborg Boulevard 3
2900 Hellerup

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikrede, der har forsikring med dækning ved tab af erhvervsevne i Lærernes Pension, Forsikringsaktieselskab, klager over, at selskabet har afvist at yde forsikringsdækning for tab af erhvervsevne efter den 1/2 2008.

Selskabet har afvist at yde forsikringsdækning med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad efter ovennævnte dato.

Forsikringen giver ret til fuld præmiefritagelse og udbetaling af fuld invalidepension, hvis klagerens generelle erhvervsevne på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsættes til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne. Nedsættes erhvervsevnen med mellem halvdelen og to tredjedele, er klageren berettiget til halv præmiefritagelse og halv invalidepension. Der er en karensperiode på tre måneder.

Klageren, der er født i 1962, anmeldte i maj 2006 til selskabet, at hun siden den 20/2 2006 havde været fuldtidssygemeldt fra sit arbejde som folkeskolelærer på grund af stress, depression og tinnitus. Ifølge det oplyste var der på ansøgningstidspunktet indledt afskedigelsessag.

På baggrund af sygemeldingen bevilgede selskabet fuld forsikringsdækning i en midlertidig periode fra karenstidens udløb den 20/5 2006. Selskabet begrundede den midlertidige tilkendelse med, at klageren befandt sig i et behandlingsforløb. Ultimo 2007 meddelte selskabet klageren, at det ikke længere fandt hendes erhvervsevne nedsat med mindst halvdelen. Præmiefritagelsen og udbetalingen ophørte derfor pr. 1/2 2008, hvor klageren som led i revalidering påbegyndte 2 1/2-årigt studium på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU).

I vurderingen af klagerens erhvervsevnetab indgik diverse lægelige og kommunale oplysninger, som selskabet løbende modtog i forbindelse med sagens behandling.

I statusattest af 4/4 2006 fra klagerens egen læge hedder det:

> "1. Statusbedømmelse på grundlag af patientjournal m.v.
> ...
> Med udgangspunkt i journalen kan følgende udtales:
> Det drejer sig om en 43-årig lærer, alene med to børn. Hun har i de par år jeg har kendt hende været psykisk skrøbelig og har i perioder været sygemeldt pga. stress. Der har løbende været et psykoterapeutisk forløb, som hun også behandles ved nu med god effekt.
> Det er ikke muligt at udtale sig om hvorvidt hun er i stand til at fortsætte i lærerfaget, men hendes generelle erhvervsevne skønnes ikke nedsat på længere sigt.
> En revalidering kunne være relevant for denne patient med god prognose for tilbagevenden til arbejdsmarkedet."

Af statusattest dateret 20/4 2006 fra Audiologisk Afdeling, B. Hospital, fremgår:

> "1. Statusbedømmelse på grundlag af patientjournal m.v.
> ...
> Pt. har siden 1998 haft høretab og venstresidig tinnitus.
> Pt. er sat i behandling med venstresidigt høreapp. Pt.s høretab har således på 8 år kun udviklet sig lidt, men det er svært at stille en egentlig prognose for udviklingen af dette.
>
> Vurdering: Pt. skulle med givende behandling ikke have væsentlige problemer med udførelsen af pt.s. daglige arbejde."

I speciallægeerklæring af 15/6 2006 fra Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, B. Hospital, hedder det bl.a.:

> "**Konklusion**:
> 43-årig kvinde, tidligere legemligt rask. Erhvervsmæssigt oprindeligt fungeret i det pædagogiske område, senere supplerende skolegang og i 2000 færdiggørelse af læreruddannelse og i arbejde som sådan, siden afbrudt af gentagne kortere og længere sygemeldinger. Disse sygemeldingsperioder og funktionstab har sammenhæng med patientens høje ambitionsni-

veau, psykiske pres og et gennem 8 år varende forløb med øresusen. Er relevant undersøgt herfor på Audiologisk Klinik, BBH, og der er fundet et let høretab.
Somatisk i øvrigt helt upåfaldende, er ved undersøgelsen her fundet sårbar, sensitiv, af personlighedstype med et højt og ofte urealistisk ambitionsniveau. Hertil præget af næsten tvangspræget præstationsangst. Nu relevant usikker på sin fremtid.
Det er vurderingen herfra, at patientens øresusen er relevant udredt uden fund af alvorlige lidelser i øvrigt, og at denne øresusen ikke alene er patientens hovedproblem, men en tillægsomstændighed der forstærker det reelle hovedproblem nemlig patientens sårbarhed og sensitivitet, som skaber angst og funktionstab. Med denne personlighedsmæssige baggrund må tilbagevenden til hidtidige erhvervskarriere som skolelærer betragtes som urealistisk og mindre relevant, idet der fortsat vil være belastninger i et sådant arbejde. Disse belastninger har yderligere forstærket generne fra øresusen med spændingshovedpine med videre. Der er ikke yderligere behandlingsmuligheder for øresusen. Behandlingen af patientens personlighedsmæssige forhold må siges alene at kunne udstrække sig til aflastning fra livsomstændigheder, arbejdsmæssigt pres, der øger sårbarheden og selvusikkerheden. Set i lyset af forløbet er der således ingen realisme i tilbagevenden til jobbet som skolelærer og patientens gode begavelse, brede interesser gør yderligere uddannelse absolut relevant. Der kan formentlig herved også skabes muligheder for personlighedsmæssig aflastning.
Tilstanden må i øvrigt betragtes som stationær. Der er ikke behov for yderligere undersøgelser og behandlinger, men de samlede helbredsmæssige omstændigheder giver støtte til revaliderende foranstaltninger.

/disordo personalitatis mixtus (blandet personlighedsforstyrrelse med sensitive ængstelige og tvangspræget træk), F61.9
tinnitus (øresusen med let høretab), H.93.1/

Af kommunens ressourceprofil, som er dateret 18/10 2006, fremgår bl.a.:

"**SAMLET KONKLUSION**
Sagsbehandlerens konklusion vedr. borgerens arbejdsevne.

16-09-2006
C. har ansøgt om revalidering til gennemførelse af en 2-årig kandidatuddannelse på ... med fokus på formidling, herunder fagene historie og kommunikation.

I henhold til ressourceprofilen vurderes det, at C. er i besiddelse af de nødvendige ressourcer til på ny at kunne opnå fast tilknytning til det ordinære arbejdsmarked, såfremt C. får den nødvendige støtte og opbakning til gennemførelse af et uddannelsesforløb.

C. har arbejdet som folkeskolelærer siden 1.9.2000. Hun har i en længere periode været helt og delvist sygemeldt pga. af stress og udbrændthed. C. lider af tinnitus og er sat i behandling med venstresidigt høreapparat. Det vurderes lægeligt, at hun med den givende behandling ikke som sådan vil have væsentlige problemer med udførelsen af sit daglige arbejde. C. er ved en undersøgelse på Arbejds- og Miljømedicinsk klinik på B. Hospital fundet sårbar, sensitiv, af personlighedstype med et højt og ofte urealistisk ambitionsniveau. Hertil præget af tvangspræget præstationsangst. C. vurderes lægeligt udredt, og der findes ikke yderligere behandlingsmuligheder for hende.

Det vurderes på denne baggrund, at hendes primære vanskelighed består i den psykiske sårbarhed og sensitivitet, som skaber og funktionstab. En tilbagevenden til lærerfaget vil uden tvivl på ny udløse de samme vanskeligheder, der hidtil har gjort sig gældende, hvorfor det er formålsløst.

C. skønnes at være omfattet af målgruppe nr. 4 i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats § 2 og opfylder betingelserne, jr. lov om aktiv socialpolitik § 46.

Der indstilles til, at C. bevilges revalidering, jf. lov om aktiv socialpolitik § 52 med 1/1 revalideringsydelse og støtte til materialer og bøger i nødvendigt og rimeligt omfang."

I psykiatrisk speciallægeerklæring af 8/12 2006 hedder det bl.a.:

"**Aktuelle**
Pt. mener, at hun debuterede med stresssymptomer 2005 efter et lejrskoleophold. Lider af nedtrykthed, nedsat lyst og interesse, nedsat energi og øget trætbarhed, nedsat selvtillid, selvbebrejdelser og skyldfølelse Har haft tanker om død. Har tidligere haft planer om at tage sit liv, men har det ikke længere.
...
Objektivt psykisk
Vågen, klar og samlet. Har dog nogen latenstid med svarene. Kan hænge fast og tabe den røde tråd. Lettere fabulerende. Auto- og allopsykisk velorienteret. Stemningslejet forsænket ligesom psykomotorik og mimik. Ingen vrangforestillinger. Er affektlabil med affektgennembrud og grådlabil under samtalen. Hun har det lidt problematisk med sygdomserkendelsen. Hun prøver at arbejde hårdt med sin sygdom. Synes også det er blevet meget bedre. Hun ønsker også, at hun om 2 år kunne være i arbejde. Ønsker at hun kan gennemføre revalidering. Hun synes, hun har fået det så godt, at der burde være muligheder for dette.

Resumé
Det drejer sig om en 44-årig eneforsørger til 3 hjemmeboende børn. Pt. menes ikke at være familiært disponeret til psykisk lidelse. Det var et hårdt slag for pt. da hendes morfar døde, og senere da hun fandt ud af, at moderen var alkoholiseret. Fik efter første fødselsdepressive symptomer, som senere blev udløst igen.

Konklusion
Det synes at dreje om depressiv lidelse, hvor symptomer og objektive fund svarer overens.

Lidelsens/symptomernes årsag
Vurderes til at have været en sværere belastningsreaktion, der udmundede i en depressiv lidelse.

Der er intet, der taler mod en sådan sammenhæng.

Behandlingsmuligheder
Pt. går i psykoterapi og har gavn af denne, men jeg foreslår, at pt. muligvis også kunne have god gavn af kognitiv terapi af en uddannet kognitiv terapeut ca. 8-10 gange. Hvis pt. ikke snart får det meget bedre, mener jeg, at man må behandle pt. med antidepressiv medicin.

Prognose
Jeg mener, det kan være vigtigt at få afbrudt forløbet for at få en bedre prognose, da man ikke får god prognose, jo længere tid diagnosen får lov til at florere.

Lidelsens betydning for arbejdsevnen
Pt. vurderes ikke til at kunne opnå hel indtægt, men vurderes til at kunne være i revalidering, som hun også selv mener, at hun godt kan klare. Senere håber hun på at kunne opnå indtægt til delvis forsørgelse. Håber på at hun om 2 år kan opnå hel forsørgelse.

Stationære tidspunkt
Pt.'s tilstand synes at være i bedring.
...
Varige eller midlertidige skånehensyn
På nuværende tidspunkt er der brug for varige skånehensyn.

Diagnose F 33.0/F 33.1 Periodisk depression p.t. af lettere til moderat grad."

Af "Lægeattest ved nedsat erhvervsevne 2", som er underskrevet af klagerens egen læge den 28/6 2007, fremgår bl.a., at klageren oplever fortsat fremgang, og prognosen for hendes tilstand er ifølge lægen god.

Af et af klageren den 29/6 2007 underskrevet opfølgningsskema fremgår bl.a.:

"**1 Helbredstilstand**
Er din helbredstilstand: bedret ☒ uændret ☐ forværret ☐

Giv en kort beskrivelse af din helbredstilstand, og hvordan den påvirker din evne til at arbejde:
Er stadig stresspåvirket. Udsigten til revalideringsforløb bevilget af K. Kommune. Samt efterflg. jobskifte fremmer min proces positivt.
...
4 Omskoling
Giv en kort beskrivelse af dine ønsker/fremtidsplaner med hensyn til at komme tilbage på arbejdsmarkedet herunder en beskrivelse af, hvordan en eventuel igangværende revalidering/fleksjob forløber:
Som tidligere oplyst har jeg søgt ind på 2 kandidatudd. 2 1/2 år forløb. Er sikker på optag. på DPU pr. 1/9-07."

Den 30/11 2007 udfyldte klageren endnu et opfølgningsskema. I dette skema oplyste hun bl.a., at hun i forbindelse med studiestart på DPU den 1/2 2008 ville overgå til revalideringsydelse.

Af "Lægeattest ved nedsat erhvervsevne 2", som er underskrevet af klagerens egen læge den 3/12 2007, fremgår bl.a., at klageren har tilbagefaldssymptomer på grund af stress forårsaget af udsat studiestart. Ifølge lægen forventes klagerens situation bedret "i løbet af mdr.".

Som ovenfor nævnt afviste selskabet på baggrund af de modtagne oplysninger at yde forsikringsdækning efter den 1/2 2008. Klageren var utilfreds hermed, hvorfor sagen den 10/1 2008 blev indbragt for Ankenævnet for Forsikring.

Klageren har nedlagt påstand om, at selskabet skal anerkende, at hendes erhvervsevne er nedsat i dækningsberettigende grad, og at hun derfor er berettiget til fortsat forsikringsdækning efter den 1/2 2008. Til støtte herfor har hun i den til nævnet fremsendte klage bl.a. anført:

> "Jeg starter uddannelse på DPU fra 1/2-08 til 30/6-10. Dette studie består af forelæsninger, arbejde i studiegruppen og mest som selvstudie. Studiet er sammensat så jeg har stor indflydelse på arbejdstilrettelæggelsen, samt for at holde pauser og kunne arbejde, når jeg har energi igen.
>
> I hele sygdomsperioden har jeg haft symptomer på stress samt kognitive problemer i fht. hukommelse og indlæring. Jeg udtrættes efter ca. 4 timers arbejde og specielt skal jeg tage hensyn til min tinnitus. Dette bevirker at jeg ikke kan være længe i rum med støj, så som mange talende mennesker, så mister jeg min koncentration og mister energi.
>
> Derfor er det min oplevelse at min arbejdsevne fortsat er nedsat med 50 % og grunden til jeg regner med at kunne gennemføre studiet på revalidering, er studiets tilrettelæggelse, som har stor frihed i fht. planlægning og at jeg ikke skal være til stede for at være en god studerende.
>
> Som tidligere nævnt forventer jeg ikke igen, at kunne varetage et fuldtidsjob, men netop arbejde i en anden og højere lønklasse på baggrund af min nye uddannelse, da det er vigtigt for mig at være selvforsørgende."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor i skrivelse af 25/1 2008 bl.a. anført:

> "Erhvervsevnen vurderes i forhold til ethvert erhverv og ikke kun i forhold til klagerens fag, Der må således ikke være mulighed for, at medlemmet gennem revalidering eller anden form for omplacering på arbejdsmarkedet kan blive i stand til at klare beskæftigelse inden for andre fag eller andre områder inden for eget fag.
>
> For at belyse nedsættelsen af erhvervsevnen samt at denne er af en vis varighed, skal der foreligge dokumentation for, at sygdommen har et vist omfang og en vis varighed.
>
> Ud fra lægeattesterne fra egen læge fra december ... og fra juni ... har der det sidste halve år hele tiden været helbredsmæssig fremgang hos klager, der svarer til et almindeligt forløb. Normalt vil det betyde, at klager vil være i stand til at arbejde fra det tidspunkt (1. februar 2008), hvor vi stopper med at udbetale invalidepension. Dette understøttes af lægens vurdering i attesten fra december af, at klagers tilbagefaldssymptomer på grund af stress over den udsatte studiestart, forventes bedre i løbet af en måned. Derfor har vi vurderet, at klagers erhvervsevne ikke vil være nedsat med hverken to tredjedele eller halvdelen efter den 1. februar 2008."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> "**C Betingelser for invalideydelse og præmiefritagelse ved invaliditet**
>
> **1. Definition af invaliditet/erhvervsevnetab**

Ret til fuld invalidepension og/eller fuld præmiefritagelse ved invaliditet indtræder, når forsikredes erhvervsevne pa grund af sygdom eller ulykkestilfælde er nedsat til en tredjedel eller derunder af den fulde erhvervsevne.

Stk. 2. Er erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde nedsat til halvdelen, er forsikrede berettiget til halv invalidepension og/eller halv præmiefritagelse ved invaliditet. Den anden halvdel af forsikringen kan videreføres med præmiebetaling eller omskrives til præmiefri forsikring, jævnfør 'Betingelser vedrørende præmiebetalingen', § 3, og for denne del gælder reglerne i stk. 1.
...
Stk. 5. En ydelsesberettiget nedsættelse af erhvervsevnen foreligger, når forsikrede - efter selskabets skøn - ikke længere er i stand til at tjene mere end en tredjedel respektive halvdelen af, hvad der er sædvanligt for fuldt erhvervsdygtige personer med lignende uddannelse og alder. Bedømmelsen sker på grundlag af en helhedsvurdering under hensyn til forsikredes tidligere og nuværende helbredstilstand, uddannelse og tidligere beskæftigelse.
...
§ 4. Ikrafttræden og ophør af invalidepension ogleller præmiefritagelse ved invaliditet

Udbetaling af invalidepension og/eller ydelse af præmiefritagelse ved invaliditet træder i kraft den dag, nedsættelsen af erhvervsevnen har varet uafbrudt i tre måneder."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen, herunder de fremlagte lægelige og kommunale oplysninger, finder nævnet det ikke godtgjort, at klagerens generelle erhvervsevne varigt er nedsat i dækningsberettigende grad efter den 1/2 2008. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at yde fortsat forsikringsdækning.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand

udskriften bekræftes

Henning Jønsson